

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 05.11.1979, sp. zn. 7 Tz 47/79, ECLI:CZ:NS:1979:7.TZ.47.1979.1

Číslo: 37/1980

Právní věta: Omezení uvedené v ustanovení § 314e odst. 2 tr. ř. má procesně právní povahu, tj. brání jen vydání trestního příkazu, je-li na místě uložit přísnější trest, než jaký je podle tohoto zákonného ustanovení přípustno uložit trestním příkazem. Nemůže tedy vést k tomu, že se trestním příkazem neuloží náhradní trest odnětí svobody za test peněžitý, navrhuje-li prokurátor uložení trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců a vedle toho uložení peněžitého trestu. V takovém případě nemůže samosoudce vydat trestní příkaz, ale musí nařídit hlavní líčení a uložit trest podle zákona.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 05.11.1979

Spisová značka: 7 Tz 47/79

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Trestní příkaz

Předpisy: 140/1961 Sb. § 54 odst. 3 141/1961 Sb. § 314e odst. 1
§ 314e odst. 2 150/1969 Sb. § 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37/1980 sb. rozh.

Omezení uvedené v ustanovení § 314e odst. 2 tr. ř. má procesně právní povahu, tj. brání jen vydání trestního příkazu, je-li na místě uložit přísnější trest, než jaký je podle tohoto zákonného ustanovení přípustno uložit trestním příkazem. Nemůže tedy vést k tomu, že se trestním příkazem neuloží náhradní trest odnětí svobody za test peněžitý, navrhuje-li prokurátor uložení trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců a vedle toho uložení peněžitého trestu. V takovém případě nemůže samosoudce vydat trestní příkaz, ale musí nařídit hlavní líčení a uložit trest podle zákona.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 5. 11. 1979 sp. zn. [7 Tz 47/79](#).)

Trestním příkazem okresního soudu ve Vsetíně ze dne 27. listopadu 1978 sp. zn. 4 T 359/78 byl obviněný uznán vinným přečinem proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb., jehož se dopustil tím, že dne 25. 9. 1978 a dne

2. 10. 1978 v obci B. nasbíral v ovocném sadu JZD celkem 180 kg jablek, za něž ve vykupující prodejně LSD Jednota obdržel částku 180,- Kčs, kterou si ponechal pro sebe. Za tuto trestnou činnost mu byl ve shodě s návrhem prokurátora uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců v druhé nápravně výchovné skupině. Podle § 53 odst. 1 a § 54 odst. 3 tr. zák. byl obviněnému uložen též peněžitý trest ve výši 500,- Kčs a pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání čtrnácti dnů.

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR tento trestní příkaz a přikázal okresnímu soudu ve Vsetíně, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Podle § 314e odst. 1 tr. ř. v řízení o přečinech může samosoudce bez projednání věci v hlavním líčení vydat trestní příkaz za splnění dalších podmínek jen tehdy, navrhl-li to prokurátor, příp. souhlasil-li prokurátor s vydáním trestního příkazu. Návrh nebo souhlas prokurátora se musí vztahovat též na druh a výměru trestu, který se má trestním příkazem uložit. Samosoudce nemá právo se od návrhu prokurátora odchýlit. Nepovažuje-li samosoudce návrh prokurátora, pokud jde o druh a výměru trestu, který se má uložit, za důvodný, nemůže vydat trestní příkaz a musí věc projednat v hlavním líčení (srov. sb. rozh. tr. č. 38/1974). Tím spíše nemůže akceptovat návrh prokurátora, pokud obsahuje návrh trestu, jehož uložení by bylo v rozporu se zákonem. Jestliže tedy v případě obviněného byl prokurátorem navrhován trest, jaký nelze trestním příkazem uložit, nemohl být vůbec vydán trestní příkaz. Bylo povinností samosoudce nařídit hlavní líčení a pak po projednání věci rozhodnout. V takovém případě by již neplatila omezení daná ustanovením § 314e odst. 2 tr. ř.

Podstata pochybení okresního soudu ve Vsetíně ve věci obviněného tedy spočívá již v tom, že vůbec byl trestní příkaz vydáván.

Nejvyšší soud ČSR se proto nemůže ztotožnit s názorem vysloveným ve stížnosti pro porušení zákona, že neměl být peněžitý trest vůbec ukládán, když ten nelze uložit bez náhradního trestu odnětí svobody.

Z toho, co bylo již uvedeno, že samosoudce, když vydává trestní příkaz, se nemůže odchýlit od návrhu prokurátora, vyplývá, že chybný návrh prokurátora nemohl být „opraven“ tím, že by trestním příkazem nebyl peněžitý trest uložen.

K tomu je třeba dodat, že nemůže ani obstát názor, že uložení peněžitého trestu bez současného stanovení náhradního trestu odnětí svobody nepřichází v úvahu. Podle ustálené judikatury (srov. sb. rozh. tr. č. 28/1972) je to možné, byť ve výjimečných případech. Tak tomu může být tehdy, jestliže soud shledá podmínky pro uložení trestu odnětí svobody na horní hranici zákonné trestní sazby a současně dojde k závěru, že je nutný i peněžitý trest k splnění účelu trestu. Větu druhou ust. § 54 odst. 3 tr. zák. nutno vykládat v tom smyslu, že se náhradní trest neuloží, jestliže se peněžitý trest ukládá vedle trestu odnětí svobody uloženého na horní hranici zákonné trestní sazby. Smyslem této věty není zabránit ukládání peněžitého trestu vůbec. Jde jen o to, aby souhrn uloženého trestu odnětí svobody spolu s náhradním trestem odnětí svobody nepřevyšoval horní hranici zákonné trestní sazby, příp. horní hranici trestní sazby snížené (u mladistvých) či zvýšené (u zvláště nebezpečných recidivistů).

Takové omezení však neplatí v případě vydávání trestních příkazů. Omezení uvedené v ust. § 314e odst. 2 tr. ř. má procesně právní povahu. Toto omezení platí jen pro případ, že ve věci má být rozhodováno trestním příkazem. Jestliže např. by návrh prokurátora na vydání trestního příkazu obsahoval návrh na uložení trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců a současně návrh na uložení peněžitého trestu bez náhradního trestu odnětí svobody, bylo by třeba vcházet z ust. § 54 odst. 3 tr.

zák., které zakotvuje povinnost ukládat trest náhradní. V případech všech přečinů totiž přichází v úvahu možnost nařídit hlavní líčení a uložit jednak trest odnětí svobody, a to i ve výměře navrhané prokurátorem, a jednak i vedle trestu peněžitého navrhaného prokurátorem i náhradní trest odnětí svobody. Zatímco horní hranice trestu odnětí svobody podle § 314e odst. 2 tr. ř. činí dva měsíce, nejnižší horní hranice sazby trestu odnětí svobody u přečinů činí tři měsíce (např. u přečinu podle § 8 zák. č. 150/1969 Sb.).

Z toho lze dovodit, že trestním příkazem je nutné vždy uložit s peněžitým trestem i náhradní trest odnětí svobody. Pokud by bylo prokurátorem navrhováno uložení trestu peněžitého bez náhradního trestu, bylo by povinností samosoudce nařídit hlavní líčení a neakceptovat návrh prokurátora na vydání trestního příkazu.